

Těžko dostupné léky najdete na mapě

Kristýna Šopfová

Pacienti, kterým lékař předepíše lék s omezenou dostupností, si budou moci v aplikaci eRecept ověřit, které lékárny v nejbližším okolí ho mají.

Informaci budou mít i lékaři, kteří by tak měli zvážit, jaký lék předepisují. Nová pravidla začnou platit od 1. června, plně bude systém fungovat s odstupem několika dnů.

„U léčiv s omezenou dostupností budou mít pacienti na základě hlášení lékáren skrze eRecept možnost identifikovat, které z nich léčivem disponují,“ vypíchl hlavní změnu v novele zákona o léčivech ředitel Státního ústavu pro kontrolu léčiv

Tomáš Boráň. Mapa dvaceti nejbližších lékáren se ukáže v aplikaci eRecept jen pacientům, kterým lékař předepsal lék označený jako „omezeně dostupný“.

Ty musí nejprve lékový ústav vytýpat a zařadit do seznamu. Dojde k tomu nejspíš až na začátku června.

Následně všechny lékárny v Česku povinně nahlásí Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv, kolik balení měly k předchozímu dni na skladě.

Informace se bude poté aktualizovat a zprostředkovaně zobrazovat dotčeným pacientům v aplikaci. Ostatní lidé mapu nevidí.

Přístup k informacím budou

mít i lékaři ve svém systému, který je dnes upozorňuje na nedostupné léky.

Opatření by se mělo dotknout odhadem desítek až stovek léků z přibližně devíti tisíc, které na tuzemském trhu momentálně jsou

Mapa zobrazí jen místa, kde lék mají. Může se samozřejmě stát, že nejbližší bude desítky kilometrů daleko. Lékárníci věří, že lékaři přestanou předepisovat něco, co pacienti těžko seženou.

Opatření by se mělo dotknout odhadem desítek až stovek léků z přibližně devíti tisíc, které na tuzemském trhu jsou. Už teď je jasné, že půjde například o astmatiky široce užívaný lék Ventolin inhaler. Upozorňují na to i někteří lékárníci. Jednomu pacientovi budou moci vydat jen jedno balení léku.

Výrobce nahlásil výpadek ventolinu do půlky července, původně mělo jít o půlku června. Ve stejné formě ale není nahraditelný, ostatní dostupné léky s podobným efektem obsahují jiné účinné látky.

Lékárníci mají u takových léků zákaz se předzásobit. Objednat mohou maximálně průměrný týdenní počet. Dis-

tributoři nesmějí tyto léky vyvázet do zahraničí, a i oni musí ústavu hlásit, jaké mají zásoby.

Zásadní změnou od 1. června je ale povinnost firem po nahlášení výpadku nebo přerušení dodávek zajistit pacientům dodávky léku na další jeden až dva měsíce.

Obávají se toho, že výpadek přibude

Většina firem si už upravila interní procesy, aby dvouměsíční zásobu mohly garantovat, jak Právo řekl výkonný ředitel České asociace farmaceutických firem Filip Vrabel. Pro splnění nových povinností se podle něj dělá maximum.

„Jak jsme upozorňovali při schvalování legislativy, obáváme se, že jedním z jejich důsledků bude paradoxně nárůst počtu hlášených výpadků,“ uvedl. Firmy si podle něj budou striktně hlídat zásoby a intervaly ze zahraničí, při prvních pochybách pak ohlásí raději výpadek.

Výrobci loni nahlásili více než čtyři tisíce přerušení dodávek, v prvním čtvrtletí letošního roku jich bylo přes tisíc. Ministerstvo zdravotnictví očekává, že to ještě nějakou dobu potrvá. Od nových pravidel si slibuje zpřehlednění situace s nedostupnými léky a zajištění času na to, aby úřady situaci vyřešily.

Po motýlech vplul Černý do Pardubic s lodičkou

Ludmila Žlábková

Podobu papírové lodičky z novin má nová kinetická socha v Pardubicích. Rozpohybovat dílo sochaře Davida Černého může každý, kdo zaplatí příspěvek od padesáti do pěti tisíc

Je to o tom, že se něco houpe, že je to slovní hříčka, naděje, a současně to pomůže dobré věci

David Černý

korun. Peníze poputují na konto základní a praktické školy Svítání pro děti a mladé dospělé s mentálními i fyzickými hendikepy.

Socha na třímetrovém podstavci z cortenové oceli stojí před areálem Automatických mlýnů. „Je to o tom, že se něco houpe, a současně to pomůže dobré věci. Je to houpačka, je to hope, tedy naděje, je to slovní hříčka,“ vysvětlil autor David Černý, který se vzdal honoráře.

„Loď nám připomíná, že nikdy nevíme, kdy budeme dole a kdy nahoře,“ poznamenala ředitelka školy Míluše Horská.

Čím vyšší částku lidé za lodičku zaplatí, tím se houpačka děle nebo rychleji houpe či spustí jinou zvukovou stopu.

„Celá socha je vlastně kyvadlo, ale to nesmí být vidět. Proto přípravná, výpočtová část projektu byla delší než vlastní výroba,“ prozradil konstruktér Zdeněk Kyncl a dodal, že se vše dělo pod dohledem autora. „Muselo to mít ladnost, kterou si představoval. David je na podobné věci velmi precizní. Někdy až na hranici fyzikálních možností,“ podotkl Kyncl.

Plastika se vyráběla po částech asi rok a pracovala na ní pětice lidí. Postavila ji pardubická firma JVH, která s Černým spolupracuje dlouhodobě. Dělal i jeho motýly na fasádě obchodního domu Máj v Praze.

Původně měla 6,6 metru vysoká plastika stát v Tyršových sadech. Vyskytly se ale problémy s délkou přípojky nebo se záměry veřejného prostranství.

David Černý (vpravo) u své interaktivní lodičky, která oživila prostor u pardubických Automatických mlýnů.

Foto PRÁVO – Ludmila Žlábková

Opozdilcům s daní hrozí sankce

Termín pro zaplacení daně z nemovitých věcí, případně první splátky dnes vyprší. Daň lze uhradit bez sankce ještě v pondělí, poté už začnou nabíhat úroky z prodlení. Letošní výměr mnohé lidi zaskočil, jen kvůli vládnímu konsolidačnímu balíčku se daň zvýšila v průměru o osmdesát procent.

Pokud daň v jednom kraji přesáhne 5000 Kč, lze ji uhradit ve dvou splátkách. První do konce května, druhou do 30. listopadu. Úhradu je možné provést převodem z účtu, poštovní poukázkou, prostřednictvím SIPO nebo v hotovosti na finančním úřadu, případně na pokladně České národní banky. Pokud vlastník nemovitosti

daň včas nezaplatí, od čtvrtého dne po dni splatnosti mu začne nabíhat úrok z prodlení.

14,75 procenta

činí ročně úrok z nezaplacené částky daně z nemovitých věcí

„V letošním roce je tedy možné daň z nemovitých věcí uhradit bez sankce až do 3. června. Úrok z prodlení činí aktuálně 14,75 procenta z nezaplacené částky daně ročně. Úrok se ale neplatí, pokud je nižší než tisíc korun za zdaňo-

vací období,“ upozornil mluvčí Finanční správy Tomáš Weiss.

Zhruba 1,1 milionu držitelů datových schránek obdrželo údaje k zaplacení daně do své datové schránky, dalšímu milionu poplatníků, kteří jsou přihlášení k zaslání elektronickou poštou, byly v první polovině května doručeny na jejich e-mail.

Ostatním poplatníkům měla být nejpozději 24. května informace s platebními údaji odeslána finančním úřadem poštou. Celkem šlo o 1,8 milionu dopisů s poštovní složenkou. Všechny způsoby komunikace obsahují platební údaje pro převod peněz včetně QR kódu. (svj)

Nelečte mě není moc užívané přání

(Pokračování ze str. 1)

„Téměř vůbec se to u praktických lékařů nenabízí. Dokonce se děje i to, že když se o to pacienti zajímají z vlastní iniciativy, obrací se na nás nebo poradnu Cesty domů, protože jim to praktický lékař odmítl sepsat nebo nechtěl dát poučení,“ řekl Právo psycholog Loučka.

„Ráda lékařů má obavu z různých forenzních postihů,“ dodal.

To předseda Sdružení praktických lékařů Petr Šonka odmítá. Je přesvědčen, že úkolem praktiků není pacientům tuto možnost aktivně nabízet.

„Pacient má přání vyslovit a neumím si představit, pokud

s tím za praktickým lékařem přijde, že mu nebude nápomocen. Že by ale někdo lidi nabádal k tomu, aby sepsali dříve vyslovená přání, to se neděje,“ uvedl šéf sdružení praktiků Právo.

Chtějí prosadit paliativní přístup

Paliativní přístup chce ministerstvo mezi praktickými lékaři více prosadit. Praktici by podle mínění resortu měli u pacientů umět poznat, kdy už vyčerpali možnosti léčby.

„Podle toho budou měnit přístup i plán děje a měli by také poznat, kdy už je nutná péče paliatra. Nejen v léčbě boles-

ti, ale i po duchovní a emoční stránce,“ vysvětlila Škamková.

Odhady statistiků počítají s tím, že by ročně mohlo tento přístup potřebovat na 65 tisíc vážně nemocných, kteří nemají dobrou prognózu a nemoc je omezuje, nebo dokonce ohrožuje na životě.

U dvaceti tisíc lidí bude potřeba specializovaná paliativní péče. V nemocnicích ale chybí lůžka akutní paliativní péče. Minimálně u velkých nemocnic by však podle Škamkové měla vzniknout. Nedostatek má i ambulantní péče, která chybí například na Ústecku. Posílit je také potřeba systém péče u krátkodobých akutních hospitalizací.

Místo ve škole končí Ukrajinci jako nádeníci

(Pokračování ze str. 1)

„Ať klidně vezmou zavazdek učňovským oborem nebo například školou mimo hlavní město. Je přece jen snazší dostat se na školu v Příbrami než v Praze,“ dodal ředitel Organizace pro pomoc uprchlíkům Rozumek.

Ministerstvo vnitra eviduje 20 330 ukrajinských mužů a žen s dočasnou ochranou ve věku 15 až 18 let. Podle statistiky ministerstva školství studuje na střední škole 5346 uprchlíků z Ukrajiny. Organizace Meta, která se kromě jiného snaží podporovat Ukrajince ve vzdělávání, vyčísila, že stát přichází

až o 2,8 milionu korun za průměrný produktivní věk každého nekvalifikovaného jedince. Pokud Ukrajinci nezamíří ke střednímu a vyššímu vzdělávání a v Česku zůstanou, český stát bude významně trahit.

Velkou překážkou u přijímaček je pro mladé uprchlíky jazyk. Uchazeči sice může být prominut test z českého jazyka, čeká ho nicméně pohovor. „Není jasně dané, jak by měl pohovor vypadat. Bohužel řada škol jej provádí tak, aby se k nim cizinci nedostali, pokud nemají perfektní češtinu,“ přiblížil Jan Heinrich z neziskové organiza-

Nedostatek v češtině limitují ukrajinské školáky.

Foto Profimedia.cz

ce Meta. „Často neověřují jen základní porozumění a přidávají vedle pohovoru i další části, třeba diktát nebo rozpoznávání slovních druhů,“ dodal.

Obživa má přednost

Positivně hodnotí jazykovou přípravu, na kterou mají nově přicházet Ukrajinci nárok, ne všechny školy ji ovšem poskytují. Problém vidí také v tom, že přichází, leckdy neúplně rodiny často potřebují každý příjem, a tak musí mladiství místo vzdělání volit obživu.

I letošní statistika přijímacích zkoušek na střední školy napo-

vidá, že to ukrajínští uprchlíci v tomto věku nemají jednoduché, stačí se podívat na počty osob s prominutou zkouškou z češtiny. Ne všichni z nich musí být uprchlíci z Ukrajiny, zároveň ne všichni uprchlíci si o prominutí češtiny zažádali, přesto je statistika varující.

„Evidujeme 3004 případů odpuštěné zkoušky z češtiny. Z nich bylo přijato 1910 uchazečů,“ uvedl ředitel Cermatu Miroslav Krejčí. Zatímco celková úspěšnost uchazečů v prvním kole tak byla 94 procent, v případě uchazečů s odpuštěnou češtinou to bylo jen 63 procent.